STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Opmærksomhedspunkter ved tværinstitutionelt samarbejde

Samarbejde på tværs af institutioner kan understøtte institutionernes håndtering og optimering af administrative, økonomiske og uddannelsesmæssige udfordringer, give en mere effektiv opgaveløsning og potentielt etablere og forøge forskellige synergier mellem institutionerne. I det følgende fremhæves en række opmærksomhedspunkter vedrørende *tværinstitutionelt samarbejde*, som kan være relevant for institutionerne at være opmærksomme på ifm. drøftelserne under den igangværende omlægningsproces om udbudsplaceringer og institutionelle ændringer. Det bemærkes, at oplistningen af opmærksomhedspunkter ikke er udtømmende.

Der henvises også til det offentliggjorte notat om rammer for udbud af epx (pdf), der bl.a. nævner muligheden for, at institutionerne samarbejder lokalt om udbud de steder, hvor det giver mening og er til gavn for eleverne.

Hvad er tværinstitutionelt samarbejde

Tværinstitutionelt samarbejde dækker over en bred vifte af scenarier og organisatoriske former, men kan i nærværende sammenhæng kort defineres som tilfælde, hvor to eller flere uddannelsesinstitutioner frivilligt *samarbejder* om udvalgte funktioner og opgaver. Det konkrete samarbejde på tværs af institutionerne kan bestå af flere elementer, såsom fx:

- Udveksling af lærere og undervisere gennem udlånsaftaler
- Udlejning af bygninger og lokaler
- Administrative fællesskaber

Tværinstitutionelt samarbejde er på nuværende tidspunkt ikke reguleret i et samlet regelsæt, men rammerne herfor er i stedet fastlagt ved en række forskellige bestemmelser i de relaterede institutionslove og bekendtgørelser fastsat i medfør heraf. De enkelte samarbejdsaktiviteter vil derfor bero på konkrete aftaler herom mellem institutionerne.

Opmærksomhedspunkter vedrørende tværinstitutionelt samarbejde

Nedenfor i tabel 1-3 er der oplistet en række opmærksomhedspunkter vedrørende tværinstitutionelt samarbejde, som institutionerne med fordel kan overveje og forholde sig til. Tabellerne vedrører generelle opmærksomhedspunkter ved tværinstitutionelle samarbejder (tabel 1), opmærksomhedspunkter ved samarbejde om udbud og uddannelser (tabel 2) samt opmærksomhedspunkter ved samarbejde om administration, drift og rammer (tabel 3).

Det bemærkes, at helt overordnede oplysninger om institutionsudvikling og institutionsstruktur, herunder administrative fællesskaber og campussamarbejder kan findes på ministeriets hjemmeside: https://uvm.dk/institutioner-og-drift/regulerede-institutioner/institutionsudvikling-og-institutionsstruktur/

Tabel 1. Generelle opmærksomhedspunkter ved tværinstitutionelle samarbejder

Emne	Beskrivelse
Uafhængighed og pengeanvendelse	Det følger af de gældende institutionslove, at institutionen i sit virke som selvejende institution skal være uafhængig, og at institutionens midler alene må komme institutionens formål til gode. Institutionerne skal sikre sig, at et samarbejde etableres inden for disse krav til institutionernes uafhængighed og pengeanvendelse. Aftalen om det konkrete samarbejde skal derfor indeholde relevante vilkår, som sikrer, at institutionerne også ved samarbejdet overholder uafhængigheds- og pengeanvendelseskravet.
Sædvanlige markedsvilkår	Det følger endvidere af de gældende institutionslove, at aftaler, som institutionen indgår, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for institutionen end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.
Governance-struktur og styring (kontraktindgåelse)	Institutionerne bør sikre sig, at der er det rette og passende niveau af styring og formalisering af samarbejdet på tværs af institutionerne, herunder etableret skriftlige samarbejdsaftaler (fx kontrakter). Det bør i relation hertil overvejes, om der er behov for en egentlig tværgående governance-struktur med f.eks. en fast møderække og et organisationsdiagram med involverede medarbejdere og ledere fra hver af de deltagende institutioner.
Habilitet	Institutionerne skal være opmærksomme på, om der kan opstå habilitetsproblematikker som følge af samarbejdet. Til eksempel følger det af de gældende institutionslove, at medlemmer af bestyrelsen eller ansatte i ledende stillinger hos juridiske personer, der udlejer ejendomme m.m. til institutionen, ikke kan være medlemmer af institutionens bestyrelse.

Tabel 2. Opmærksomhedspunkter ved samarbejde om undervisning

Emne	Beskrivelse
Udveksling af lærere og undervisere ved udlån	Uddannelsesinstitutionerne på UVM's område kan samarbejde om undervisning på tværs af institutioner. Institutionerne skal være opmærksom på, at udveksling af lærere og undervisere forudsætter aftaler om udlån, hvor der bl.a. indgås nærmere aftale fsva. ansættelse, løn, afregningsmodeller, arbejdstid mv. samt overvejelser og afklaringer vedrørende forskelle i lærerkompetencer, lærerplaner, uddannelsesregler, tilpasning af undervisningsmaterialer, forberedelsespraksisser m.v.

Tabel 3. Opmærksomhedspunkter ved samarbejde om administration, drift og rammer

Emne	Beskrivelse
Administrative fællesskaber	Uddannelsesinstitutionerne på UVM's område kan indgå i et samarbejde om at styrke og udvikle institutionernes administrative funktioner i form af administrative fællesskaber. Institutionerne kan etablere et samarbejde i form af leverandørmodellen eller i form af samarbejdsmodellen. Institutionerne skal være opmærksom på det gældende regelgrundlag (bekendtgørelse om administrative fællesskaber mellem visse uddannelsesinstitutioner), de forskellige modeller og generelt orientere sig i det materiale, der fremgår af på ministeriets hjemmeside (se dette link): https://uvm.dk/institutioner-og-drift/regulerede-institutioner/institutionsudvikling-og-institutionsstruktur/administrative-faellesskaber/
Campus	Der eksisterer ikke et egentligt regelgrundlag for etablering og styring af et campussamarbejde, men institutionerne skal være opmærksom på en række eksisterende begrænsninger, herunder bl.a., at et campussamarbejde ikke kan etableres som en selvstændig juridisk enhed, og at institutionerne ikke må drive kollegium inden for rammerne af en campussamarbejdsaftale. Der henvises til vejledningen herom på ministeriets hjemmeside (se dette link): https://uvm.dk/institutioner-og-drift/regulerede-institutioner/institutionsudvikling-og-institutionsstruktur/campussamarbejder/.

Indbyrdes udlejning af bygninger, lokaler og faciliteter	Institutionernes forvaltning og styring af deres bygningsmæssige rammer inkluderer også fysiske og bygningsmæssige samarbejder, herunder indbyrdes udlejning og dermed fælles anvendelse af bygninger, lokaler og faciliteter. Institutionerne skal være opmærksomme på, at det følger af bestemmelserne om institutionernes formål og pengeanvendelse i de nugældende institutionslove, at en uddannelsesinstitution ikke må drive udlejningsvirksomhed, herunder erhverve ejendomme og opføre bygninger med henblik på udlejning. Det følger heraf, at institutionerne ikke må udleje bygninger, lokaler m.v. på permanent basis, men at institutionerne derimod skal forsøge at afhænde overskydende bygningskapacitet, som ikke længere anvendes eller disponeres med på længere sigt. Der er praksis for, at institutionerne må udleje overskydende bygningskapacitet i en kortere periode, såfremt der er tale om midlertidig overskydende kapacitet. Institutionerne skal dog tage initiativ til at få overskudskapaciteten frasolgt, såfremt den pågældende bygningskapacitet ser ud til at være permanent overskydende. Institutionerne kan som et supplement hertil i en længere periode aftale udlejning af skolens lokaler, faciliteter mv. (fx en idrætshal eller værkstedsfaciliteter) i tidsrum, hvor institutionen ikke selv benytter dem, såfremt den relevante kapacitet fortsat primært benyttes af den udlejende institution, og det sikres, at den udlejende institution med rimelig frist vil kunne råde over lokalerne i det udlejede tidsrum igen. Institutionerne kan på den måde indgå i et samarbejde om fælles brug af fx særlige faglokaler og værksteder, idet institutionerne blot skal sikre sig, at der indgås skriftlig aftale om bl.a. vederlag for lejen, vilkår for anvendelse, vedligehold og håndtering af eventuelle forsikringsbegivenheder. Der henvises i øvrigt til UVM's hjemmeside: https://uvm.dk/institutioner-og-drift/regulerede-institutioner/bygninger-og-ejendomme/ejendomsforhold-for-regulerede-institutioner/. Det bemærkes, at udkastet til lovforslag til en ny fælles institutionslov indeholder en bestemmelse om regler for institutionernes udleje af bygningskapacitet – både i relation til overskydende bygningskapacitet og udleje af lokaler, som den udlejende institution også anvender.

Emne	Beskrivelse
Forsikringsdækning i forbindelse med udlejning af lokaler mv.	Institutionerne er omfattet af statens selvforsikringsordning, som dermed også vil gælde i tilfælde af udleje. Der henvises til vejledningen om statens selvforsikring, som kan findes på ministeriets hjemmeside (se link her): https://uvm.dk/institutioner-og-drift/regulerede-institutioner/statens-selvforsikring/om-statens-selvforsikring/ Samarbejdsaftalen mellem institutionerne bør konkret forholde sig til, hvordan eventuelle forsikringsbegivenheder vil blive håndteret. Institutionerne skal endvidere være opmærksomme på, at der ved skadestilfælde kan være et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler.